

GEHOORD & BIJGEWOOND

Onderzoekers helpen bij databeleid gemeenten

Patricia Prüfer

Wat gaat er veranderen door de steeds verdergaande digitalisering van de informatievoorziening en de samenleving? Hoe moeten overheidsinstellingen daarmee omgaan en op inspelen? Wat zou de meerwaarde kunnen zijn van beleidsvorming die meer op data gebaseerd is? En hoe moet men reageren op uitdagingen die verbonden zijn aan *data science*? Dit waren de thema's op het congres Digitale Agenda 2020 - Samen Organiseren, dat op 5 april jongstleden te Maarssen plaatsvond met 1.500 deelnemers uit meer dan driehonderd gemeenten. De Digitale Agenda 2020 (DA2020) is een initiatief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) om gemeenten te ondersteunen bij en voor te bereiden op een sterk veranderende samenleving en verdergaande digitalisering. Om de *data science*-competentie van gemeenten te vergroten, kunnen gemeenten de hulp van onderzoekers goed gebruiken. Samen kan een datagedreven-beleid naar een hoger plan worden getrokken. In dit kader is vorig jaar de pilot Verkenning Data Lab voor gemeenten opgericht door VNG/KING en de Jheronimus Academy of Data Science (JADS). In een periode van vijf maanden gingen gemeenten onder wetenschappelijke begeleiding aan de slag met hun eigen data en vraagstukken. Ook werd de datavolwassenheid van gemeenten gescand.

De uitkomsten van deze scan, *Data Science maturity van gemeenten*, werden, samen met



Onderdeel van de aanpak van VNG en KING is het verhaal Tegenwind. In deze thriller wordt duidelijk wat binnen de fictieve gemeente Turfbrug allemaal mogelijk is dankzij de ambitie, werkwijze, beweging en set van projecten van de Digitale VNG Agenda 2020. Download Tegenwind gratis via kinggemeenten.nl.

credits VNG/KING

aanbevelingen op het gebied van datavolwassenheid, gepresenteerd op DA2020. Daarnaast kwam het praktische gedeelte van de pilot aan bod. Gemeenten gingen samen met onderzoekers, data scientists en andere overheidsinstanties zoals de GGD zelf aan de slag

met data. De hackathon werd door deelnemers en toeschouwers als leuk, interessant en vruchtbaar ervaren. Op naar een vervolg in de KING Data Science Hub, de langetermijnsamenwerking die onlangs ook bij JADS in Den Bosch is gelanceerd.

da2020.nl/congres

Samenwerking, tools en data in 16 CLARIAH-pilots

Erica Renckens

De keynote speaker was door zijn rug gegaan en kon dus niet spreken tijdens de Toogdag van CLARIAH afgelopen maart bij het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis. Dit leek even een flink gat in het programma te slaan, maar bleek uiteindelijk vooral een zegening – al wenst iedereen de patiënt uiteraard beterschap. Het gaf de projectleiders van de zestien onlangs toegekende research pilots namelijk net wat extra tijd om hun plannen te presenteren.

Elk jaar organiseert CLARIAH een Toogdag, waar het project een update geeft over de voortgang van de ontwikkeling van de digitale infrastructuur voor de geesteswetenschappen. Vrijdag 10 maart gaven ook de zestien onlangs toegekende research pilots een fraai beeld van de mogelijkheden die de data en tools in de nog volop in ontwikkeling zijnde infrastructuur bieden aan de verschillende vakgebieden. Ook maakten de presentaties duidelijk dat CLARIAH leidt tot veel nieuwe samenwerkingen, zowel binnen als tussen vakgebieden. Tot nu toe richtte CLARIAH zich op drie focusgebieden (taalkunde, sociaal-economische geschiedenis en mediastudies) met elk hun eigen

datatype (tekst, databases en audiovisueel materiaal). In de vervolgaanvraag, waaraan nu wordt gewerkt, komt hier nog een vierde focusgebied bij: inhoudelijke tekstanalyse.

Na een demo-sessie van enkele bijna afgeronde projecten kregen de aanwezigen een update van de verschillende focusgebieden binnen CLARIAH en van de algemene technische ontwikkeling van de infrastructuur. Deze liggen mooi op schema en beloven nog veel goeds voor de komende jaren.

clariah.nl

LEARN-toolkit met voorbeelden op RDM-gebied voor onderzoekers

Ellen Leenarts

5 mei vond in Londen de eindconferentie van het LEARN project plaats. LEARN staat voor LEaders Activating Research Networks: Implementing the LERU Research Data Roadmap and Toolkit. Tijdens dit tweejarige project zijn ervaringen met Research Data Management (RDM) en open data verzameld van onderzoeksinstituten in Europa en Latijns-Amerika. Het resultaat is een toolkit, beschikbaar via de LEARN-website. Naast 23 praktijkvoorbeelden bevat de toolkit ook een concept RDM-beleid en een toelichting voor bestuurders en beslissers over het belang van RDM. Op dezelfde site is een webinar beschikbaar waarin de LEARN-toolkit kort wordt toegelicht. Bovendien staat op deze site een zogenaamde 'RDM-readiness'-test; een test waarmee op laagdrempelige wijze een indicatie wordt gegeven van RDM-thema's die binnen de eigen organisatie onderbelicht zijn.

learn-rdm.eu

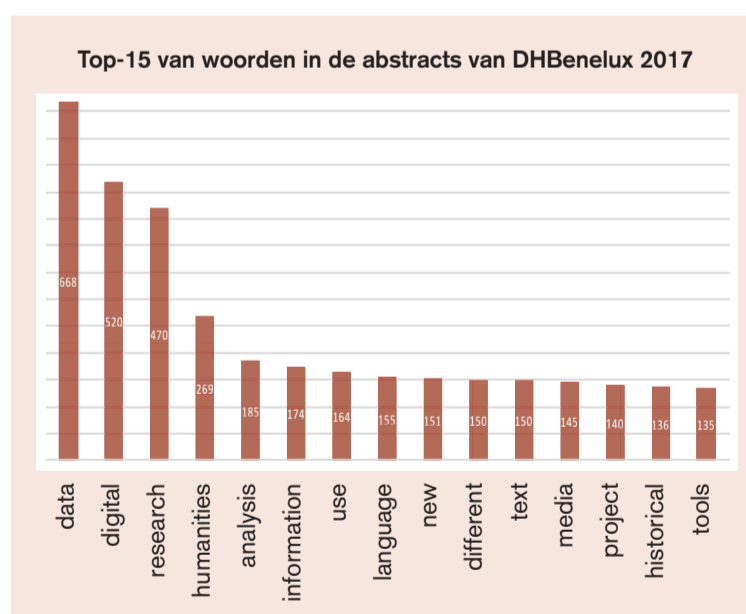
Digital Humanities Benelux-congres

Vervolg van pagina 1

vendus aan de Universiteit van Luxemburg, analyseerde de abstracts van deze editie en schreef erover op zijn blog maxkemman.nl. Hij constateert dat in 2017 het gemeenschappelijk woord bij uitstek 'data' is, één van de meest eenvoudige begrippen van deze tijd. Andere prominente woorden zijn 'digital', 'new', 'different', 'tools', 'project' en 'user', stuk voor stuk woorden met in de eerste plaats een methodologische signatuur. Kemman concludeert dat zeker de helft van de bijdragen door meerdere auteurs wordt geleverd, maar ook dat slechts een handvol onderzoekers ieder jaar een bijdrage levert. DHBenelux biedt met andere woorden een mix van elementen die per congres wisselt van samenstelling.

Doel van het congres

Het is eerder gesuggereerd: misschien is Digital Humanities wel op



Deze afbeelding toont hoe vaak 15 meest voorkomende woorden in de abstracts van DHBenelux 2017 worden genoemd. credits Max Kemman

de eerste plaats een gemeenschap. En bij de vorming van een wetenschappelijke gemeenschap – hoe digitaal ook – spelen conferenties een cruciale rol. Karina van Dalen-Oskam (Huygens ING en UvA), een

van de initiatiefnemers van de eerste editie: 'Ons doel was om onderzoekers in de Digital Humanities kennis te laten nemen van elkaars ervaringen en ze op de hoogte te stellen van de stand van zaken in

Nederland, Vlaanderen en daarbuiten op het terrein van inhoudelijke, methodologische en technische ontwikkelingen. Daarnaast wilden we de onderzoekers die nog niet betrokken zijn de mogelijkheid geven om een indruk te krijgen van de stand van zaken en om op zoek te gaan naar mogelijke samenwerkingspartners.'

Negen workshops

Het resultaat is deze vierde editie van DHBenelux, met paneldiscussies, demonstraties, posters en lezingen. Als opmaat voor het congres kan er dit jaar bovendien gekozen worden uit maar liefst negen workshops, variërend van het linken, annoteren of *minen* van data en media tot een sessie over Digital Humanities in de Arabische wereld. De keynotes worden verzorgd door Allan Marsden (Lancaster University) en Lora Aroyo (VU).

dhenelux2017.eu

Rectificatie

In het vorige nummer van dit blad, rubriek Jong Talent, vertelt Ricarda Braukmann over datamanagement. Zij pleit onder andere voor het leggen van een link tussen data en proefschrift. Abusievelijk is vergeten te vermelden dat het rapport *Digitale objecten in digitale context. Eindrapport van het NCDD-project Digitale objecten in digitale context*, voorheen *Verrijkte publicaties* een van de aanleidingen voor Braukmann was om hier verder onderzoek naar te doen. In het onderzoek *Digitale objecten in digitale context* is de eerste aanbeveling om de verwijzing tussen proefschrift en data aan het begin van de dataketen te leggen (pagina 25). Wilt u meer weten? Het rapport is beschikbaar via de website van de NCDD, of neem contact op met Barbara Sierman, Digital Preservation Manager, Sector Innovation & Development bij de Koninklijke Bibliotheek.

ncdd.nl/site/wp-content/uploads/2015/08/Eindrapport-Digitale-objecten-in-digitale-context_DEF.pdf

OVERNEMEN ARTIKELEN

Wilt u een artikel uit dit blad overnemen?

Dat mag altijd, maar vermeld wel de bron (E-data & Research) en de naam van de auteur van het artikel. Neem ook contact op met de hoofdredacteur (zie colofon) om door te geven waar artikelen geplaatst worden.